

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Notitie

aan Leden en plv. leden van de vaste commissie voor Klimaat en Groene Groei
datum 13 februari 2025
betreft Notitie van de rapporteurs Nationaal Burgerberaad Klimaat
te betrekken bij Procedurevergadering Commissie KGG 19 februari 2025

Inleiding

Op 18 januari 2025 is het [Nationaal Burgerberaad Klimaat](#) van start gegaan onder leiding van Nienke Meijer als onafhankelijk voorzitter. Het burgerberaad, bestaande uit [175 deelnemers](#), buigt zich over de vraag “Hoe kunnen we als Nederland eten, spullen gebruiken en reizen op een manier die beter is voor het klimaat?”. Naar aanleiding van de brief van de minister van Klimaat en Groene Groei d.d. 20 december 2024 over de start van het burgerberaad ([Kamerstuk 32813, nr. 1463](#)) hebben de rapporteurs aangegeven een notitie te zullen opstellen over de behandeling van de uitkomsten van het Nationaal Burgerberaad Klimaat door de Kamer. In deze notitie is een voorstel uitgewerkt. Tevens maken de rapporteurs gebruik van de mogelijkheid om verslag te doen van hun werkzaamheden tot nu toe.

Beslispunten

1. Kunt u instemmen met het voorstel van de rapporteurs voor behandeling van de uitkomsten van het Nationaal Burgerberaad Klimaat door de Kamer?

Vorbereiding van het Nationaal Burgerberaad Klimaat

Het Nationaal Burgerberaad Klimaat kent een uitgebreide voorbereiding. De Kamer had een actieve rol in de voorbereiding van het burgerberaad. De belangrijkste stappen daarin waren de volgende:

- In 2021 verscheen het rapport van de Commissie-Brenninkmeijer over burgerfora ([Kamerstuk 32813, nr. 674](#)). In reactie op het rapport ([Kamerstuk 32813, nr. 1084](#)) schreef de voormalig minister voor Klimaat en Energie dat het kabinet met de Kamer wilde verkennen of, en zo ja hoe, met burgerfora over klimaat- en energiebeleid aan de slag kon worden gegaan. Dat leidde tot de instelling van een brede voorbereidingsgroep van leden van de voormalige commissie voor

Deze notitie is uitsluitend bestemd voor intern gebruik door de leden.

Economische Zaken en Klimaat en de commissie voor Binnenlandse Zaken. Deze voorbereidingsgroep had de [opdracht](#) om te verkennen of (en hoe) samen met het kabinet werk kon worden gemaakt van een burgerforum over het klimaat- en energiebeleid.

- De voorbereidingsgroep bracht in april 2023 [verslag](#) uit. De voorbereidingsgroep deed daarin het voorstel om als Kamer in te stemmen met een burgerforum mits daarbij een aantal randvoorwaarden zou worden ingevuld. Dat leidde tot een brief van het Presidium aan het kabinet ([Kamerstuk 32813, nr. 1232](#)) met randvoorwaarden voor onder andere de opzet, vraagstelling en uitvoering.
- Mede op basis hiervan kwam het kabinet in juni 2023 tot een ontwerp op hoofdlijnen ([Kamerstuk 32813, nr. 1266](#)). Na een [commissiedebat](#) en een [tweeminutendebat](#) hierover met de Kamer werd het besluit genomen om een burgerforum in te stellen. De vraagstelling, selectie van de deelnemers en benoeming van de onafhankelijk voorzitter werden in juli 2023 formeel vastgelegd in het instellingsbesluit ([Kamerstuk 32813, nr. 1286](#)).
- Daarna zijn twee rapporteurs benoemd om het proces verder te volgen. In maart 2024 is aan de rapporteurs het volgende [mandaat](#) verleend:
 - o Doel van het rapporteurschap is het tonen van betrokkenheid en volgen van de ontwikkeling van het burgerberaad. Hiermee wil de Kamer zicht houden op de legitimiteit van het proces. Het rapporteurschap richt zich nadrukkelijk niet op de inhoud van het burgerberaad.
 - o De rapporteurs krijgen mandaat om informatie in te winnen over het proces, bijvoorbeeld via een voortgangsoverleg tussen het burgerberaad, het kabinet en de rapporteurs, een of meer bezoek(en) aan het burgerberaad, overleg met de voorzitter van het burgerberaad.
 - o De rapporteurs doen verslag van het proces en bieden hun verslag aan de beide commissies aan, voorafgaand aan de bespreking van het advies van het burgerberaad door de Kamer.

Een volledige tijdlijn met verwijzing naar bijbehorende relevante Kamerstukken is weergegeven in bijlage 1.

Inzet van de rapporteurs

In lijn met het mandaat spitst de inzet van de rapporteurs zich toe op het volgen van de voortgang. Zij hebben geen bemoeienis met de inhoud. De rapporteurs voeren tussentijds gesprekken met de direct betrokkenen. Zo sluiten zij aan bij het tweemaandelijks voortgangsoverleg van de voorzitter van het burgerberaad met de verantwoordelijke ministers. Het doel daarvan is te kijken of het proces loopt volgens de randvoorwaarden die door het kabinet en de Kamer zijn gesteld.

Het startoverleg was op 4 oktober 2024 en stond vooral in het teken van onderlinge kennismaking. In het voortgangsoverleg op 8 januari 2025 jl. is onder andere gesproken over de laatste stappen in de voorbereiding, de eerste bijeenkomst van het

burgerberaad en de transparantie van het proces. Het volgende voortgangsoverleg zal plaatsvinden op 5 maart a.s. De tweemaandelijks besprekingen vinden plaats aan de hand van een voortgangsrapportage van de voorzitter. De voortgangsrapportages worden vanaf de start van het burgerberaad openbaar gemaakt op de [website van het burgerberaad](#) en tevens aangeboden aan de Kamer. Op 18 januari 2025 was de officiële start van het burgerberaad. Rapporteur Koekkoek was hier bij aanwezig en heeft de deelnemers kort toegesproken.

Voorstel betrokkenheid Kamer in de fase van uitvoering

In de fase van uitvoering is de rol van de Kamer beperkt. Wel kan de Kamer, naast datgene wat de rapporteurs doen, betrokkenheid tonen. De rapporteurs stellen het volgende voor:

- *Bijwonen bijeenkomst burgerberaad*
De deelnemers van het burgerberaad komen het aankomende half jaar in zes bijeenkomsten bijeen (zie bijlage 2). De voorzitter van het burgerberaad biedt Kamerleden de mogelijkheid om de bijeenkomst op 13 april gedurende een deel van de dag bij te wonen. Kamerleden kunnen dan zien hoe het burgerberaad in de praktijk te werk gaat en de deelnemers vragen naar hun ervaringen. Ook de vakministers worden voor deze bijeenkomst uitgenodigd. De uitnodiging van de voorzitter aan de Kamerleden, die is gericht aan de rapporteurs, is als separate bijlage bijgevoegd. Deze zal via de griffie worden uitgezet.
- *In ontvangst nemen advies burgerberaad*
Naar verwachting zal het burgerberaad in september zijn advies opleveren en aanbieden aan het kabinet en de Kamer. De Kamer kan betrokkenheid tonen door het advies fysiek in ontvangst te nemen en de aanbieding extra aandacht te geven.

Voorstel betrokkenheid Kamer na oplevering advies

Het moment waarop de Kamer een rol van betekenis kan spelen, is vooral ná oplevering van het advies. De Kamer heeft toegezegd het advies en de kabinetsreactie te bespreken in een openbaar debat. Deze besprekingsplicht is vastgelegd in het instellingsbesluit. Het is aan de Kamer om te bezien of er aanvullende kennisactiviteiten gewenst zijn.

- *Kennis vergaren ten behoeve van bespreking in de Kamer*
In de periode tussen oplevering van het advies en het debat kan de Kamer op verschillende manieren kennis vergaren (via een technische briefing, rondetafel-gesprek e.d.). Wat op dat moment zinvol is, zal afhangen van de uitkomsten van het burgerberaad. De rapporteurs stellen voor om in een later stadium - ná oplevering van het advies - een voorstel te doen voor kennisactiviteiten.
- *Debat in voorjaar 2026*
Het burgerberaad zal het advies naar verwachting in september 2025 opleveren. Het kabinet heeft toegezegd hier binnen 6 maanden op te reageren. Het kabinet heeft zich ook gecommitteerd aan een motiveringsplicht: voor elke aanbeveling wordt gemotiveerd waarom deze wel of niet wordt overgenomen. Een debat in de

Kamer zal waarschijnlijk in het voorjaar 2026 kunnen plaatsvinden, afhankelijk van wanneer het advies en de kabinetsreactie gereed zijn. Conform het verleende mandaat zullen de rapporteurs voorafgaand aan de bespreking van het advies van het burgerberaad in de Kamer verslag doen van hun activiteiten en bevindingen.

Bijlage 1: Tijdlijn met relevante activiteiten (en Kamerstukken) tot nu toe

18 januari 2025	Start van het Nationaal Burgerberaad Klimaat
8 januari 2025	Voortgangsoverleg Nationaal Burgerberaad Klimaat van de voorzitter met de ministers van KGG en BZK en de rapporteurs
20 december 2024	Kamerbrief over start van het Nationaal Burgerberaad Klimaat (Kamerstuk 32813, nr. 1463)
4 oktober 2024	Startoverleg Nationaal Burgerberaad Klimaat van de voorzitter met de ministers van KGG en BZK en de rapporteurs
4 april 2024	Technische briefing over Nationaal Burgerforum Klimaat
26 maart 2024	Besluit over het mandaat van rapporteurs Erkens en Koekkoek
29 februari 2024	Gesprek rapporteurs met minister voor Klimaat en Energie en minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
1 februari 2024	Kamerbrief over voortgang Nationaal Burgerforum Klimaat- en Energiebeleid (Kamerstuk 32813, nr. 1350)
18 april 2023 en 25 januari 2024	Instellen van rapporteurs vanuit commissie EZK en commissie BiZa
14 juli 2023	Instellingsbesluit burgerforum (Kamerstuk 32813, nr. 1286)
28 juni 2023	Commissiedebat Nationaal Burgerforum Klimaat- en Energiebeleid
23 juni 2023	Kabinetsreactie op brief Presidium (Kamerstuk 32813, nr. 1266)
25 mei 2023	Brief van Presidium over de instelling van een burgerforum (Kamerstuk 32813, nr. 1232)
18 april 2023	Vorbereidingsgroep brengt verslag uit.
1 december 2022 en 23 januari 2023	Kamerbrieven met randvoorwaarden (Startdocument en contourennota burgerforum: Kamerstuk 32813, nr. 1142 en tweede deel contourennota: Kamerstuk 32813, nr. 1174)
5 juli 2022	Besluit tot het instellen van voorbereidingsgroep. Het mandaat is op 21 juli vastgesteld.
4 juli 2022	Kamerbrief over de kabinetsinzet bij burgerfora klimaat en energie (Kamerstuk 32813, nr. 1084)
21 maart 2021	Rapport Commissie Brenninkmeijer (Kamerstuk 32813, nr. 674)
7 oktober 2020	Motie Agnes Mulder c.s. over mogelijkheden burgerpanels (Kamerstuk 32813, nr. 578)

Bijlage 2: Overzicht bijeenkomsten Nationaal Burgerberaad Klimaat

Deze notitie is uitsluitend bestemd voor intern gebruik door de leden.

18 & 19
januari

Kennismaken

We leren elkaar kennen. **En de onderwerpen** waarover we advies gaan geven.

8 & 9
februari

Veldbezoeken

We gaan naar buiten om te ervaren hoe mensen en bedrijven dagelijks met **eten, reizen en spullen** gebruiken bezig zijn.

8
maart

Deskundigen

We gaan **in gesprek met verschillende deskundigen** die door jullie zelf gekozen zijn.

12 & 13
april

Bouwen aan oplossingen

We gaan op een creatieve manier **met elkaar in gesprek over oplossingen**.

17 & 18
mei

Concreet maken

We maken **de oplossingen steeds concreter**. Zo komen we tot een sterk advies.

21 & 22
juni

Advies

Het is zover: we komen tot een **gezamenlijk advies** aan het kabinet en de Tweede Kamer.